

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามสภาพการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ของผู้บริหารและครู ทั้ง ๖ ด้าน คือ ภาวะผู้นำด้านความสามารถในจิตใจ ภาวะผู้นำด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี ภาวะผู้นำด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ภาวะผู้นำด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน ภาวะผู้นำด้านความฉลาดและมีไหวพริบ ภาวะผู้นำด้านหลักในการปกครองตน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

๕.๑.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๒ รองลงมาเป็นเพศหญิงจำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘ ตามลำดับ ด้านอายุส่วนมากมีอายุ ๓๑-๓๕ ปี ขึ้นไป จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐ รองลงมาอายุต่ำกว่า ๓๐ ปีจำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕ อายุ ๔๐-๔๕ ปี จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘ และ ๕๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘ ตามลำดับ วุฒิการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕ รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕ และระดับปริญญาเอก จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๑ และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒ คนคิดเป็นร้อยละ ๒.๔ ตามลำดับ ด้านประสบการณ์การทำงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีประสบการณ์ตั้งแต่ ๑-๑๐ ปี จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕ รองลงมาประสบการณ์ระหว่าง ๑๑-๒๐ ปี จำนวน ๑๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ ประสบการณ์ระหว่าง ๒๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ และประสบการณ์ระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ตามลำดับด้านสาขาที่สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีสาขาที่สอนคือ อักษรศาสตร์ จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓ รองลงมาสาขาสอนวิทยาศาสตร์สังคม จำนวน ๒๔ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒ รองลงมาสาขาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ รองลงมาภาควิชาพุทธศาสตร์ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ รองลงมาสาขาภาษาอังกฤษจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ และสาขาอื่นๆ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการศึกษา ศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยพิจารณาเป็น รายด้าน รายข้อ และภาพรวม

ความคิดเห็นของของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ๓ ด้านที่เด่นชัดคือ ภาวะผู้นำด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี ภาวะผู้นำด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน และภาวะผู้นำด้านความสามารถในเชิงใจ ภาวะผู้นำด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ภาวะผู้นำด้านความฉลาดและมีไหวพริบ และภาวะผู้นำด้านหลักในการปกครองตนเอง ดังนี้

ด้านความสามารถในเชิงใจ พบว่า ครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาวะผู้นำด้านความสามารถในเชิงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีเด่นชัด ๓ อันดับได้แก่ ข้อที่ผู้บริหารและครูมีแรงจูงใจในการสร้างผลงานในตำแหน่งหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ข้อที่มีนโยบายกฎระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยเป็นแรงจูงใจให้ท่านมุ่งพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าตลอดเวลา และข้อที่ผู้บริหารและครูมีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกในการพัฒนาตนเอง ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุดคือเพื่อนร่วมงานมีส่วนช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเป็นอย่างดี

ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี พบว่าครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีเด่นชัด ๓ อันดับได้แก่ ข้อที่ท่านมีวิสัยทัศน์ที่ดีในการพัฒนาตนเองโดยสร้างผลงานด้านวิชาการอย่างน้อยปีละหนึ่งผลงานเช่น ทำวิจัยหรือเขียนตำรา ข้อที่ท่านสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้ทันกับกระแสวัฒนธรรมของโลก ที่เจริญก้าวหน้าเช่น การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และข้อที่ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ท่านมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาจัดการศึกษาของสถาบันตนเองให้ทันกับการศึกษาของนานาชาติ

ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่าครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำ

ของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ตั้งนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีคะแนน ๓ อันดับได้แก่ ข้อที่ครูและผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานเช่นการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการเคารพซึ่งกันและกันเสมอ ข้อที่ท่านให้คำปรึกษาและสอนนักเรียนอย่างยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ และข้อที่ท่านได้รับคำยกย่องชมเชยจากเพื่อนครูและผู้บริหารในการทำงานเป็นประจำทุกปี ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ข้อที่ท่านเชื่อมั่นในการให้คำแนะนำแก่นักเรียนและเพื่อนๆเสมอ

ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน พบว่าครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ตั้งนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ตั้งนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีคะแนน ๓ อันดับได้แก่ ข้อที่ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการให้บริการความรู้แก่ชุมชนเป็นอย่างดี ข้อที่ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมระหว่างวิทยาลัยกับชุมชนเป็นประจำ และข้อที่ท่านได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมชุมชน สังคม ในรอบบริเวณวิทยาลัยเป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ข้อที่สถาบันของท่านได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแก่สังคมชุมชนตลอดถึงหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี

ด้านความฉลาดและมีไหวพริบ พบว่าครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ตั้งนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ตั้งนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านความฉลาดและมีไหวพริบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีคะแนน ๓ อันดับได้แก่ ข้อที่ท่านมีความสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ผ่านเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี ข้อที่ท่านมีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถาบันเป็นอย่างดี และข้อที่ครูและผู้บริหาร สถาบันของท่านได้มีโอกาสเป็นผู้นำในด้านวิชาการเป็นที่ยอมรับของสถาบันอื่น ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ข้อที่ท่านได้รับเกียรติเลื่อนยศตำแหน่งหน้าที่จากผลงานวิชาการหรือความสามารถด้วยตัวท่านเอง

ด้านหลักในการปกครองตน พบว่าครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ตั้งนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ตั้งนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านหลักในการปกครองตนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีคะแนน ๓ อันดับได้แก่ ข้อที่ผู้บริหารและครูยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงานเสมอ ข้อที่ผู้บริหารและครูสามารถใช้หลักธรรมในการแก้ปัญหา ในหน้าที่การงาน และดำเนินเป็นอย่างดี และข้อที่ผู้บริหารและครูมีความเชื่อในเรื่องผลแห่งการทำดีและผล

๑. เพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ในระดับมาก พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม่แตกต่างกันซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒. อายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหาร
วิทยาลัยสงฆ์องค์ที่สอนครหลวงเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการ
เปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตาม อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มี
ความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ที่สอนครหลวงเวียงจันทร์
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการศึกษากาเวผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ที่นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตาม อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษากาเวผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ที่นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. ประการณัการทำงาน มีระดับความคิดเห็นต่อการศีกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ถือนครหลวงเวียงจันท์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตาม อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นเกี่ยวกับการศีกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ถือนครหลวงเวียงจันท์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕. สาขาที่สอนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ดี้อนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตาม อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ดี้อนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๔ แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ท้องถิ่นนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ด้านความสามารถในการจูงใจ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คือ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรพัฒนาในการสร้างแรงจูงใจภายในให้กับตนเอง และควรมีนโยบายเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง

ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คือ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาตนเองในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และผู้บริหารและครูควรมีการกระตือรือร้นในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาบันตนเอง เพื่อให้ทันกับการศึกษาของนานาชาติ

ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คือ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีเช่นเป็นคนตรงต่อเวลา และผู้บริหารและครูควรมีความเป็นธรรมต่อนักเรียนทุกคน

ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คือ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรมีส่วนร่วมกิจกรรมระหว่างวิทยาลัยกับชุมชน และสถาบันควรช่วยเหลือ และสร้างเครือข่ายให้บริการวิชาการแก่สังคม

ด้านความฉลาดและมีไหวพริบ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คือ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ผ่านเทคโนโลยีได้ และผู้บริหารและครูควรมีการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ

ด้านหลักในการปกครองตน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คือ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรมีการวางตนให้เหมาะสมกับการทำงานกับผู้อื่นและผู้บริหารและครูควรมีความเชื่อมั่นในเรื่องการทำได้ทำชั่วได้ชั่วในการดำรงชีวิตเสมอ

๕.๒ อภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ท้องถิ่นนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามสภาพการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ท้องถิ่นนครหลวงเวียงจันทน์ ของครูและผู้บริหาร ทั้ง ๖ ด้านพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่าวิทยาลัยสงฆ์องค์ท้องถิ่นได้เป็นวิทยาลัยที่มีวิสัยทัศน์ทางด้านหลักวิชาการนำหลักธรรมนำความรู้พัฒนาครูมีอุดมการณ์นำปัญญาพัฒนาชุมชน ซึ่งความหมายของวิสัยทัศน์คือการสร้างภาพอนาคต หรือการมองอนาคตซึ่งจะเป็นเป้าหมายในการเดินไปสู่อนาคต โดยวิธีการนำเอาระบบการวางแผนมาใช้ หรือหมายถึงสิ่งที่อยากเห็นในอนาคตและเป็นสิ่งที่ดีกว่าเดิม วิสัยทัศน์ จะเกิดจากการรู้จักคิดโดยใช้ปัญญา และมุ่งมั่นให้

เกิดขึ้นจริง หรือการมองภาพอนาคตของผู้นำและสมาชิกในองค์กร และกำหนดจุดหมายปลายทางที่เชื่อมโยงกับการกิจ ค่านิยม และความเชื่อเข้าด้วยกัน แล้วมุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จุดหมายปลายทางดังกล่าวต้องชัดเจน ทำท่าย มีพลังและมีความเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายดำรงศักดิ์ ดำริห์ ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า ๑. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๓. ภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านการวางแผน ความยืดหยุ่น และการมีหลักการ ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง ข้อที่มีค่าสูงสุดคือ ทัศนคติที่ดีซึ่งสามารถอธิบายผลได้ว่าทัศนคติที่ดีคือ มีความคิดดีมองในสิ่งที่เป็นไปได้ และมีผลดีโดยรวม ไม่มีส่วนเสีย หรือ ส่วนที่เสียนั้น ไม่เป็นสาระสำคัญใด ๆ ต่อตนเองหรือต่อผู้อื่นและมีทิศทางที่ชัดเจน มุ่งอนาคต มีความมุ่งมั่น ทำท่าย มีความเป็นไปได้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น มีพลัง และบ่งบอกถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือหลักในการปกครองตนคือผู้นำที่ดีต้องมีคุณธรรมยึดหลักคุณธรรมหรือหลักทางพุทธศาสนาเข้ามาในการทำงานโดยเฉพาะหลักคุณธรรม จริยธรรมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงใจ นิลพันธุ์ ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความพึงพอใจ ในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน: ศึกษากรณีบริษัทในกลุ่มธุรกิจสื่อสาร โทรคมนาคม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนของ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ภาวะผู้นำด้านความสามารถในเชิงใจ อยู่ในระดับมากข้อที่มีคะแนนมากที่สุดคือ ข้อที่ผู้บริหารและครูมีแรงจูงใจในการสร้างผลงานในตำแหน่งหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ข้อที่มีนโยบายกฎระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยเป็นแรงจูงใจให้ท่านมุ่งพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าตลอดเวลา ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ เพื่อนร่วมงานมีส่วนช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางสาวภารดี บัญญัติวิศาล ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลขององค์กร ศึกษากรณี การประปานครหลวง สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ๑. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาและด้านการคำนึงถึง

ความเป็นปัจเจกบุคคล ทั้ง ๔ ด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมดโดยด้านที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงสุดคือ ด้านการกระตุ้นปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่ำสุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ๒. ระดับภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการบริหารแบบวางเฉยเชิงรุกและด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านการบริหารแบบเฉยเชิงรับอยู่ในระดับต่ำ ๓. ระดับภาวะผู้นำแบบปล่อยเสรี อยู่ในระดับต่ำ ๔. ระดับประสิทธิผลขององค์การ การประสานครหลวงโดยรวม อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง ๔ ด้านพบว่า ด้านที่มีระดับประสิทธิผลขององค์การสูงมี ๓ ด้าน คือ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านการบริหารความเสี่ยง และด้านการบริหารงานตามลำดับ ส่วนด้านที่มีระดับประสิทธิผลขององค์การอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านผลการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายศักดิ์ดา จักขุจันทร์ ได้ทำการศึกษา การใช้ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ๑. การใช้ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษาอื่น มีการใช้ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ๒. การใช้ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่สถานศึกษาได้รับรางวัลพระราชทานและของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษาอื่นโดยรวมแล้วมีความแตกต่างกัน โดยการใช้ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานจะมีการใช้ภาวะผู้นำสูงกว่า

๒. ภาวะผู้นำด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ท่านมีวิสัยทัศน์ที่ดีในการพัฒนาตนเองโดยสร้างผลงานด้านวิชาการอย่างน้อยปีละหนึ่งผลงานเช่น ทำวิจัยหรือเขียนตำรา ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ ท่านมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาจัดการศึกษาของสถาบันตนเองให้ทันกับการศึกษาของนานาชาติประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เถาว์วรรณ อัมระนันท์ ได้ทำการศึกษา การศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑ ผลการวิจัยพบว่า ๑. การใช้แบบภาวะผู้นำหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑ โดยรวมเรียงตามลำดับดังนี้ แบบให้มีส่วนร่วมแบบเสนอความคิด แบบสั่งการ และแบบมอบหมายงาน ๒. ความยืดหยุ่นในการใช้แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๑ ใช้แบบภาวะผู้นำหลักและแบบภาวะผู้นำรอง เรียงตามคำร้อยละ อันดับแรก คือ แบบมีส่วนร่วม/แบบความคิดเห็น อันดับสอง คือ แบบเสนอความคิด/แบบมีส่วนร่วม อันดับที่สาม คือแบบมีส่วนร่วม/แบบสั่งการ อันดับสี่ คือ แบบเสนอความคิด/แบบสั่งการ และอันดับสุดท้าย คือ แบบมีส่วนร่วม/แบบมอบหมายงาน และแบบมอบหมายงาน/แบบมีส่วนร่วม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาย

ดำรงศักดิ์ ดำริห์ ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า ๑. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๓. ภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านการวางแผน ความยืดหยุ่น และการมีหลักการ ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคนหวัง บุญเทศ ได้ทำการเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ใช้ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพในระดับมาก โดยใช้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพมากกว่าภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน โดยทั้งภาพรวมและรายข้อ การจำแนกตามอายุ ตำแหน่งและระยะเวลาดำรงตำแหน่งเห็นว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง ๒ แบบ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา มีความพึงพอใจในการทำงานในระดับมาก ทั้งในรายมิติและรายข้อ เว้นแต่ความพึงพอใจเกี่ยวกับเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษที่พึงได้รับ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการทำงานของครูคือภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานของครูอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. ภาวะผู้นำด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุดคือข้อที่ครูและผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานเช่นการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการเคารพซึ่งกันและกันเสมอ ข้อที่ท่านให้คำปรึกษาและสอนนักเรียนอย่างยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ และข้อที่ท่านได้รับคำยกย่องชมเชยจากเพื่อนครูและผู้บริหารในการทำงานเป็นประจำทุกปี ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุดคือข้อที่ท่านเชื่อมั่นในการให้คำแนะนำแก่นักเรียนและเพื่อนๆเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกษม จิตต์ธรรม ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าใหม่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าใหม่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี โดยรวมผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน อยู่ในระดับมากเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะหัวหน้างานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าใหม่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ. ๐๕ และการเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะหัวหน้างานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าใหม่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พัชร จิรจิรัชย์** ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีตามการรับรู้ของครู ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ใช้ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนสภาพอยู่อย่างระดับปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ใช้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพอยู่ในระดับมาก แต่ใช้ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมควร ไกลพน** ได้ศึกษาแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมาคือด้านการสร้างบารมี และด้านการกระตุ้นชาวปัญญาส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

๔. ภาวะผู้นำด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุดคือข้อที่ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการให้บริการความรู้แก่ชุมชนเป็นอย่างดี ข้อที่ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมระหว่างวิทยาลัยกับชุมชนเป็นประจำ และข้อที่ท่านได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมชุมชน สังคม ในรอบบริเวณวิทยาลัยเป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ ข้อที่สถาบันของท่านได้มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแก่สังคมชุมชนตลอดถึงหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **สราญรัตน์ จันทะมล** ได้ศึกษาวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวังสพุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒ ผลการศึกษาความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยมีข้อสังเกตว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารแสดงออกมากกว่าด้านอื่น คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ แสดงออกน้อยกว่าด้านอื่น คือ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุนทร พงษ์ใหญ่** ได้ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต ๒ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง ๔ ด้าน และเมื่อเปรียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานการศึกษา โดยจำแนกอายุ ระดับการศึกษาตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ ๒ ด้าน คือ ด้านอายุกับระดับการศึกษา ส่วนด้านประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ด้านอายุในงานการบริหารทั่วไปแตกต่างกันเพียงด้านเดียว และด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน ๒ ด้าน คืองานการบริหารบุคลากรและงานการบริหารทั่วไป

๕. **ภาวะผู้นำด้านความฉลาดและมีไหวพริบ** อยู่ในระดับมากที่สุดคือข้อที่ท่านมีความสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ผ่านเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดีส่วนข้อที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุดคือ ข้อที่ท่านได้รับเกียรติเลื่อนยศตำแหน่งหน้าที่จากผลงานวิชาการหรือความสามารถด้วยตัวท่านเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกวิท กริทธิ ได้ทำการศึกษา การใช้แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหารผลการวิจัยพบว่า (๑) การใช้แบบภาวะผู้นำที่ผู้บริหารปฏิบัติ มากที่สุดเป็นแบบนักพัฒนาและผู้เผด็จการที่มีศิลป์ (๒) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหารอยู่ใน ระดับมาก (๓) ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้แบบภาวะผู้นำกับความสัมพันธระหว่างครูกับผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย และ (๔) การใช้แบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำ แบบผู้ยึดระเบียบและนักพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.๐๑ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพีพัฒน์ แจมนิล ได้ทำการศึกษาการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า การ รับรู้ของครูและผู้บริหารต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ในภาพรวม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ ๐.๐๕ในการพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารมีการรับรู้ต่อการปฏิบัติพฤติกรรมภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ภาพรวมอยู่ ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรใช้ความสามารถ พิเศษด้านต่างๆ อย่างเต็มที่เพื่อพัฒนาผลงานของตนมากที่สุดเมื่อเทียบกับข้อรายการอื่น รองลงมา ผู้บริหารให้ความสนใจและความเห็นอกเห็นใจแก่บุคลากรเสมอ และในข้อที่ผู้บริหารรับรู้ว่าการ ปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ผู้บริหารบริหารจัดการด้วยวิธีการให้ ความสนใจ ตรวจตราการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอในกลุ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิ์ แต่รุ่งเรือง ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำที่มีคุณภาพของผู้บริหารดีเด่นโรงเรียน ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ ที่มีคุณภาพในลักษณะรวมทั้ง ๑๐ ประการ ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นอยู่ในระดับสูง ยกเว้นในเรื่องการมองเห็นไกล ที่อยู่ในระดับ ปาน กลางขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอื่นมีคุณภาพในลักษณะรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการมองเห็นไกลที่มีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำ เมื่อ

เปรียบเทียบคุณภาพภาวะผู้นำ ระหว่าง ผู้บริหารทั้ง ๒ กลุ่มนี้ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น มีคุณภาพภาวะผู้นำ สูงกว่า ทั้งลักษณะรวมและลักษณะย่อย

๖. **ภาวะผู้นำด้านหลักในการปกครองตน** อยู่ในระดับมากข้อที่มีคะแนนมากที่สุด คือข้อที่ผู้บริหารและครูยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงานเสมอ ส่วนข้อที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือ ข้อผู้บริหารและครูรู้จักวางตนได้เหมาะสมกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ดวงใจ นิลพันธุ์** ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความพึงพอใจ ในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน: ศึกษากรณีบริษัทในกลุ่มธุรกิจสื่อสาร โทรคมนาคม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนของ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๑๒ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๑๒ นอกจากนี้ยังพบว่าภาวะผู้นำแบบ แลกเปลี่ยน ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ และอายุร่วมกันทำนายความพึงพอใจในการทำงานของ พนักงานได้ร้อยละ ๓๕.๗ ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและอายุสามารถร่วมกันทำนายความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานได้ร้อยละ ๑๒.๓ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อภิวรรณ แก้วเล็ก** ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๑ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากรใช้ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนมากกว่าภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ๒ มิติ คือ: ๑) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง. ๒) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ๓) ด้านความสามารถในด้านการปรับเปลี่ยนพัฒนาโรงเรียนเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี ๔) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัย **ศุภกิจ ฐานุสัจย์** ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านการกระตุ้นเข้าปัญหา ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล และด้านการสร้างบรรพรมิตตามลำดับ

๕.๒.๑ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์สอนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากการศึกษาวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์องค์ดีนครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำด้านความสามารถในเชิงใจ ภาวะผู้นำด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี ภาวะผู้นำด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ภาวะผู้นำด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน ภาวะผู้นำด้านความฉลาดและมีไหวพริบ และภาวะผู้นำด้านหลักในการปกครองตน พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ด้านความสามารถในการเชิงใจ ผู้บริหารและครูควรพัฒนาในการสร้างแรงจูงใจภายในให้สอดคล้องกับกฎระเบียบข้อบังคับในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง

๒. ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดี ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาตนเอง ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครูและผู้บริหารควรมีการกระตือรือร้นในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาบันตนเอง เพื่อให้ทันกับการศึกษาของนานาชาติประเทศ

๓. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารและครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีเช่นเป็นคนตรงต่อเวลาและผู้บริหารและครูควรมีความเป็นธรรมต่อนักเรียนทุกคน

๔. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชน ผู้บริหารและครูควรมีส่วนร่วมกิจกรรมระหว่างวิทยาลัยกับชุมชนและสถาบันควรช่วยเหลือ และสร้างเครือข่ายให้บริการวิชาการแก่สังคม

๕. ด้านความฉลาดและมีไหวพริบ ผู้บริหารและครูควรมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ผ่านเทคโนโลยีได้และผู้บริหารและครูควรมีการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ

๖. ด้านหลักในการปกครองตน ผู้บริหารและครูควรมีการวางตนให้เหมาะสมกับการทำงานกับผู้อื่นและผู้บริหารและครูควรมีความเชื่อมั่นในเรื่องการทำดีได้ทำชั่วได้ชั่วในการดำรงชีวิตเสมอ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

๑. ควรศึกษาเรื่องการพัฒนาครู เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

๒. ควรศึกษาการสร้างวัฒนธรรมในการทำงานโดยซื่อสัตย์และตรงต่อเวลาการปฏิบัติงาน

๓. ควรศึกษาหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับชุมชนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน